

KEĎ KOMERCIA A VEDA ZACHRAŇUJÚ ŽIVOTY

Jestvujú situácie, kedy proces transferu technológií je nutné urýchliť alebo mu vytvoriť „predvoj“ v podobe čo najflexibilnejšej spolupráce vedeckého a firemného prostredia. Tak tomu bolo počas pandémie v Českej republike v jednej najpostihnutejších krajín sveta. Príkladnú spoluprácu tu medzi komerčným a univerzitným svetom deklaruje vývoj aplikácie Koronavírus COVID-19, ktorá doslova zachraňuje ľudské životy.

O ukážkovej spolupráci univerzít a vedeckých i odborných pracovísk s firemným prostredím nám porozprával spoluzakladateľ firmy AppSisto Lukáš Klabal. Spýtali sme sa ho na vývoj aplikácie, ako i na spoluprácu s vedeckými a univerzitnými kapacitami.

Na aplikácii Koronavírus COVID-19 spolupracuje množstvo inštitúcií i odborníkov. Ako táto spolupráca vznikla? Spolupráca vznikla viacerenou náhodou. Na začiatku prvej vlny epidémie ochorenia Sars COV-2 sme si vo vysielaní ČT24 všimli psychológa z ministerstva vnútra, ktorý hovoril o absencii centrálného informačného nástroja pri epidémii. Preto sme ich hneď na druhý deň oslovili s ponukou spolupráce a poskytnutia nášho riešenia zadarmo a na dobrovoľníckej báze. Počas niekoľkých dní sme dali dohromady základný obsah pre aplikáciu

a pustili sme sa do riešenia publikácie v Google Play a App Store. Aby mohla byť aplikácia vydaná a aj naplnená veľkým množstvom odborného obsahu, spojili sme vďaka páňovi doktorovi Štěpánovi Vymětalovi sily s inštitúciami ako Karlova Univerzita, Masarykova univerzita, Akadémia vied, psychologické pracovisko Ministerstva vnútra ČR a Generálne riaditeľstvo hasičského záchranného zboru ČR. Všetok obsah sme nasadili do aplikácie a publikovali pod hlavičkou AppSisto v Google Play a pod hlavičkou Karlovej univerzity v App Store.

Popíšte aplikáciu a všetky jej funkcie. Ako sa časom vylepšovala a aké zmeny plánujete do budúcnosti?

Najskôr aplikácia fungovala ako komplexný informačný nástroj. Bola rozdelená do niekoľkých hlavných oblastí, ktoré sme priebežne doplňovali a vylepšovali. Aktuálne

ZAUJALO NÁS

informácie, adresár krízových a informačných spojení, príznaky a prevencie ochorení, psychologické rady a odporúčania, najčastejšie otázky, mýty a dezinformácie, dôležité webstránky a profily na sociálnych sieťach, informácie o aplikácii a zástite. Sekciu s aktuálnymi informáciami sme denne aktualizovali o nové čísla a nové opatrenia. Každý deň sme pripravovali súhrn najdôležitejších udalostí daného dňa a rozosielali notifikačnú správu pre užívateľov aplikácie. Teraz v aplikácii funguje oblasť aktualizovať s prepojením na webové stránky ministerstva zdravotníctva. Aktuálne sa zameriavame na vylepšovanie oblastí odporúčaní, tipov a rád v rámci psychologického dopadu na duševné zdravie ľudí v dobe pandémie. Podľa požiadaviek z terénu sú zaraďované nové témy napr. strata blízkej osoby, paliatívna starostlivosť, duchovná podpora či posilňovanie odolnosti. Ďalej sme do aplikácie pridali

automatizovaného chatbota pre záujemcov o darovanie plazmy, čo pomáha pacientom vo vážnom zdravotnom stave. Pridali sme interaktívnu mapu s odbornými miestami, ktorú sme ale časom nahradili webom z ministerstva zdravotníctva. Do aplikácie sú tiež zaraďované krátke edukačné videá, ktoré vytvárajú kolegovia z HZS ČR (Hasičský záchranný sbor České republiky).

Ako zabezpečujete jej „prevádzku“, kto všetko a akým spôsobom na nej pracuje v rámci aktuálnej údržby?

Mobilná aplikácia Koronavirus COVID-19 beží vďaka systému AppSisto. Teda na našich zabezpečených a šifrovaných serveroch spravovaných kvalitným hostingom. Technickou funkčnosť, dostupnosť a úpravy obsahu zaisťujeme my – firma AppSisto. Obsahovú časť a nové články a informácie zaisťujú odborní partneri aplikácie,

EXPERTI NA APLIKÁCIE

Technologická firma APPSISTO s. r. o. vyvíja vlastný systém pre jednoduché vytváranie mobilných aplikácií. Firma je na trhu od júla 2015. APPSISTO má v portfóliu už viac než 200 mobilných aplikácií pre firmy, obce organizácie a živnostníkov. Firma vyrástla v pražskom Karlíne a momentálne majú kancelárie v pražskom Smíchove. Mobilné aplikácie od tejto firmy majú živnostníci i veľké spoločnosti ako Auto ESA, Bernard Pub nebo Srba Servis. Momentálne sa firma APPSISTO špecializuje na mobilné aplikácie pre obce, mestá, ústavy a úrady.

a predovšetkým garant aplikácie, pán doktor Štěpán Vymětal.

Čo všetko aplikácia obsahuje a ako zabezpečujete jej IT podporu a aktualizáciu?

Aplikácia obsahuje širokú škálu psychologických odporúčaní, rád a tipov pre život v karanténe a dopad pandémie na duševné zdravie. Poradí, ako správne pracovať so zraniteľnými skupinami a ako sa k nim chovať. Jedná sa o malé deti, seniorov, alebo hendikepovaných ľudí. Prináša taktiež informácie pre ľudí s ochorením, ich rodiny, rodičov a učiteľov, novinárov, pracovníkov v prvej línii apod. Zároveň pokrýva informácie pre rôzne situácie (karanténa a izolácia, hospitalizácia blízkych, úmrtie blízkej osoby, vzdelávanie a výuka. Obsahuje zoznam príznakov a prevencie ochorenia.

Sprostredkováva aktuálne čísla, informácie a zoznam odberových miest v ČR. Informuje o inteligentnej karanténe. Ponúka obsahlu databázu infoliniek, krízových liniek dôvery pre seniorov, deti i dospelých. Ďalej linky

na zdravotné poisťovne, regionálne krízové linky alebo hygienické stanice. Obsahuje informácie o možnosti pomoci darovaním krvnej plazmy. Touto problematikou v aplikácii sprevádza automatický chatbot. Sprostredkováva odkazy na dôležité webové stránky, užitočné mobilné aplikácie a profily na sociálnych sieťach.

Prenos poznatkov a know-how tu prebieha najmä v rámci akademickej a vedeckej (psychologickej) spolupráce s vašou firmou. Ako to všetko prebieha a kto všetko je do fungovania aplikácie zapojený?

Odborníci z psychologickej obce pripravujú informácie a materiály. A to narázovo – na základe aktuálneho vývoja epidémie. Partnermi aplikácie sú psychologické pracoviská MV ČR, GR HZS ČR a Psychologický ústav Akadémie vied ČR. K spolupráci prispievajú však tiež ďalšie pracoviská – napríklad Katedra psychológie FF UK v Prahe, Katedra psychológie FSS MU v Brne, psychologické pracovisko Armády ČR či Polícia ČR, kolegovia z Českomoravskej psychologickej spoločnosti, Únia

psychologických asociácií či kolegovia z ČČK (Český červený kříž). Psychologická odborná sieť je veľmi silná. Kolegovia sú zároveň zapojení i do medzinárodných odborných sietí – napríklad cez Stály výbor pre psychológiu kríz, katastrof a traumy EPFPA. Ide tu pritom nielen o tvorbu a zdieľanie odborných materiálov, ale i o ich šírenie. Tento obsah po kontrole garanta mobilnej aplikácie prechádza k nám k následnému nasadeniu do aplikácie. Vďaka AppSissto je potom aktualizácia aplikácie okamžitá. Teda hneď po nasadení do nášho systému je obsah v mobilnej aplikácii dostupný jej užívateľom. Zaujímajú ma konkrétne atribúty spolupráce jednotlivých zložiek a inštitúcií.

Ako konkrétne spolupracujete a ako sa do vývoja a fungovania aplikácie zapájajú spomínané inštitúcie?

Karlova Univerzita sa zapojila do spolupráce poskytnutím svojho vývojárskeho účtu v App Store. Jednou z podmienok spoločnosti Apple Inc. je u aplikácií týkajúcich sa koronavírusu nutnosť publikovania mobilnej aplikácie

na vývojárskom účte štátnej alebo zdravotnej inštitúcie. Masarykova univerzita prispieva veľkým množstvom obsahového materiálu týkajúceho sa psychologických odporúčaní pre širokú verejnosť a informáciami v rámci zraniteľných skupín. Taktiež Akadémia vied ČR sa podieľa na dodávaní obsahu psychologického zamerania. Za Generálne riaditeľstvo hasičského záchranného zboru nám s obsahom pomáha ako odborný poradca hlavná psychologička plk. Mgr. Martina Wolf Čapková, ktorá dodáva materiál pre krízovej situácie, videá s odporúčaniami pre vhodné správanie a postupy i pre posilňovanie odolnosti. Odborným garantom mobilnej aplikácie je PhDr. Štěpán Vymětal PhD., ktorý s nami dáva mobilnú aplikáciu dohromady od začiatku. Ten pracuje jednak na psychologickom pracovisku Ministerstva vnútra ČR, rovnako zastupuje ČR v Stálom výbore pre psychológiu kríz, katastrof a traum EFPA. Vzhľadom k tomu, že spolupracuje s Ústredným krízovým štábom ČR a pripravuje i centrálny web MV ČR s psychologickými informáciami, prepojuje i tieto aktivity s aplikáciou.

S akými úskaliami ste sa v rámci prevádzky aplikácie museli vysporiadať, čo bolo najťažšie v tomto procese uskutočniť?

Jednoznačne najzložitejším procesom bola publikovanie v Google Play a App Stor. Google má veľmi prísne podmienky, čo sa týka publikovania mobilných aplikácií obsahujúcich informácie o koronavíruse. Nebyť zložitého procesu schvaľovania, bola by mobilná aplikácia vonku o tri týždne skôr. Dokonca sme museli kontrolnému centru App Store vysvetlovať postavenie a činnosť Karlovej Univerzity a argumentovať, prečo je úplne legitímne publikovanie takejto aplikácie na ich účte. To bolo samo o sebe veľmi náročné. Na druhú stranu je potrebné povedať, že sa nám aplikáciu podarilo rozbehnúť už koncom marca, čo bolo v porovnaní s ďalšími štátmi mimoriadne rýchle.

Nebolo ťažké vytvárať mobilnú aplikáciu na dobrovoľnej báze v dobe, kedy sa firmy stretávali s ekonomickými dopadmi pandémie?

Určite áno, ani my sme sa takýmto problémom nevyhli. Vytvorenie tejto aplikácie zabralo v základe cez 250 hodín grafickej a operatívnej práce. Vynahrádzala nám to ale spolupráca s jednotlivými inštitúciami a jednotlivcami, ktorá bola naozaj efektívna a inšpirujúca. V neposlednom rade nás všetkých posilňoval a motivoval samozrejme zmysel celého projektu, ktorý už od začiatku epidémie myslí na dopad na duševné zdravie ľudí, čo sa verejne začínalo riešiť až na jeseň uplynulého roka. My sme s na-

šou aplikáciou tento problém riešili od samého začiatku. Pretože sa objavili tiež v propagácii aplikácie, ktorá u nás nevznikla na báze štátu, ale na základe dobrovoľnej spolupráce odborníkov. Výzvou do budúcnosti je spolupráca so štátom, aktuálne prebiehajú jednania s Národným ústavom pre duševné zdravie na využitie aplikácie v rámci vládnej kampane pre podporu duševného zdravia v kontexte koronavírusovej krízy. Túto podporu a osvetu odporučila v novembri Rada vlády pre duševné zdravie. Myslí, že sme vytvorili slušný základ, na ktorom sa dá ďalej stavať. Základným motívom vzniku aplikácie bolo bojovať proti úzkosti, strachu a neistote informáciami, ktoré budú jednotné, zrozumiteľné, z overených oficiálnych zdrojov a poruke ľuďom. Druhým aspektom je zameriavať sa a usilovať sa o spoluprácu, zvládanie a odolnosť ako u jednotlivcov, tak u komunity. Záverom chcem doplniť, že aplikácia je bezplatne k dispozícii i občanom na Slovensku, niektoré jej časti tak môžu byť inšpiráciou i u vás.

Odborným garantom mobilnej aplikácie je PhDr. Štěpán Vymětal PhD., ktorý s nami dáva mobilnú aplikáciu dohromady od začiatku. Ten pracuje jednak na psychologickom pracovisku Ministerstva vnútra ČR, rovnako zastupuje ČR v Stálom výbore pre psychológiu kríz, katastrof a tráum EFPA.

Autor: **Mgr. Martin Karlík**

Foto: pixabay.com; vaksmanv101©Fotky&Foto